

MIT OLVASSUNK AZ AKTUÁLIS POLITIKAI ESEMÉNYEKHEZ?

1.

VIETNAM

Összeállította: Mándy Gábor a debreceni Felsőfoku Tanító-
képző Intézet harmadéves hallgatója.

Szakmailag ellenőrizte: dr. Kardos Józsefné a Szolnok Megyei
Verseghy Könyvtár munkatársa.

Készült a Szolnok Megyei Verseghy Könyvtár rotaprint sokszo-
rosítóján, 100 példányban, 16 oldal terjedelemben, A/5. nagy-
ságban. Eng. sz.: 552/1965.sz. 1965. december hó.

Kiadja: a Szolnok Megyei Tanács VB Művelődésügyi Osztálya.

Felelős kiadó: Elek Lajos.

Kedves Olvasónk!

Vietnam, Laosz, India, Indonézia nap mint nap szerepelnek a hírügynökségek jelentéseiben. Ázsia nem az a nyugodt földrész többé, amelyet néhány gyarmatosító hatalom mozdulatlanlanságba dermedtett. Ázsia forrong, előre halad, mindinkább saját függetlenségének utjára lép.

A dél-vietnami nép különleges helyet foglal el a felszabadító harcok történetében. Szemtől szembe a világ legerősebb kapitalista hatalmával, elszánt élethalálharcot viv függetlenségéért.

Olvasótervünk célja, hogy ajánlott könyvei segítsenek eligazodni a politikai események között, segítsenek megérteni hátterüket, mélyebb összefüggéseiket, elégítsék ki Vietnam iránt átfogóan érdeklődők igényeit.

Olvasótervünk anyagát - a lehetőségek határain belül - igyekeztünk úgy összeállítani, hogy aki elolvassa a könyveket, teljes képet kapjon Vietnam egész életéről. De az ajánlott művek között választani is lehet. A gyorsabb tájékozódás céljából három témacsoportra osztottuk fel az anyagot.

Ázsia /és ezen belül Vietnam/ sorsát az egész világ aggódó figyelemmel kíséri. Ha olvasótervünk hozzásegíti az olvasót ismeretei kibővítéséhez, munkánk nem volt hiábavaló.

ISMERKEDJÜNK AZ ORSZÁGGAL!

A vietnami nép hősi küzdelme magára vonta az európai emberek figyelmét. Ujságírók, politikusok és szakemberek utaztak Vietnamba, hogy segítséget nyújtsanak a békés építéshez, vagy tudósítsanak a népi háboru eseményeiről. Élményeiket sokan megírták, ezekből az írásokból, érdekes utirajzokból nyújtunk át egy csokrot az olvasóknak.

910 MÁTÉ György: Fények a dzsungelben. Bp. 1964, Táncsics K. 194 l.
M41 /Utikalandok, 42./

Aki Vietnam népével ismerkedni akar, ajánlatos ezzel a könyvvel kezdenie. Máté György végigutazott Észak-Vietnamon, Laoszban is megfordult, tudósít a déli területek küzdelmeiről. Művéből megismerhetjük a kérdés egész hátterét, az egyes események összefüggéseit. Az olvasmányos stílusban megírt utirajz egyben a legfrissebbek egyike is: 1964-ben jelent meg.

910 CSAPÓ György: Az arany teknősbéka földjén. Vietnami utirajz. Bp. 1961,
C41 Gondolat. 209 l. /Világjárók, 25./

Csapó György legnépszerűbb ujságíróink közé tartozik. Írásmódját az

élményszerűség, az utazásnak, a benyomásoknak, a tapasztalatoknak filmszerűen pergő, gondolatokkal telített kifejezése jellemzi. Nem törekedett arra, hogy teljes képet adjon a Vietnami Demokratikus Köztársaságról, de sok színnel árnyalt, eleven utirajzaiban, jellemző epizódok kapcsán ismerteti a vietnami nép legendáit, valószínű történelmét, a népszokásokat; beszámol az öltözködésről, házasságról, szerelemről, a dzsungel növényeiről és állatvilágáról, csodálatos tájairól.

910 MORIC, Rudo: Az elátkozott folyónál. Utleírás. Bratislava-Bp. 1961,
F92 Szlovák Szépirod.K. - Móra K. 207 l.

A szerző egy kulturküldöttség tagjaként jár Vietnamban, élményeit e könyvben örökítette meg. Az első lapokon kínai benyomásait olvashatjuk, majd történeteket hallhatunk a vietnami nép életéről, a felszabadító harcokról, találkozunk vietnami művészekkel, írókkal, költőkkel, zenészekkel.

910 FREI, Bruno: Vietnami tavasz. Utijegyzetek. Bp.1961, Kossuth K. 113 l.
F92

Ahány író, annyi élmény. Bruno Frei az NDK-ból látogatott Vietnamba, 1959 tavaszán. A sokat szenvedett nép, a francia gyarmatosítók kiűzése után már az új gyarmatosítók elleni harcra készül. Frei utikönyve hű beszámoló egy népről, melynek történelme a szemünk láttára zajlik.

308 GYÁROS Erzsébet: Dél országa. Bp. 1958, Móra K. 311 l.

K59

G79

Egy ország felfedezése nagy élmény írónak, olvasónak egyaránt. Aki az előző könyvet elolvasta, már sokat tud Vietnáról, de mégsem annyit, hogy ennek a könyvnek lapozgatása közben ne akadna újabb és újabb érdekességekre. Népdalokról, festményekről, a nép alkotásairól, munkájáról és szórakozásáról, harcairól olvashatunk ebben az utirajzban.

910 KLEMM, Heinz: Tigris nem jön többé. Bp. 1962, Táncsics K. 247 l.

K59

/Utikalandok, 37./

Érdekes élmény visszatérni arra a helyre, ahol jártunk már egyszer; Klemm egy év után tért vissza Vietnamba, hogy felmérje a változásokat. Kisérőjével beutazza az egész országot, elbeszélget az emberekkel, ellátogat a nevezetes helyekre, végighallgatja elbeszéléseiket a háborúról, melyet a franciák ellen vívtak s a békéről, Észak-Vietnam jövőjéről.

910 PATKÓ Imre - RÉV Miklós: Vietnam. Utirajz. Bp. 1960, Képzőműv. Alap.

P45

173 l.

Ez a kissé vaskosabb könyv főleg azok számára lesz érdekes, akik jobban el kívánnak mélyedni Vietnam életében, problémáiban. Szó van ar-

ról, hogy a XX. kongresszus után sikerült helyreállítani a párt tekintélyét, kijavítani a hibákat, hogyan sikerült Vietnamban is meghonosítani a szövetkezetek rendszerét, hogyan fér meg egymás mellett az állam és a haladó papság. Mindez rendkívül nehéz küzdelemben ment végbe. A mai életről sokat tudhatunk meg e könyvből, melyet azért is érdemes végiglapozni, mert gyönyörű és terjedelmes fotoanyaggal zárul.

910 ROZEHNAL, Miró: A Vörös folyónál. Bp. 1963, SVKL. 388 1.
R90

A mű szerzője orvos, aki Vietnamban adandó nemzetközi segítségnyújtás keretében az ott alapított kórházban dolgozott. Könyve azért is érdekes, mert éveket töltött ebben az idegen országban és így más utazóknál alaposabban megismerhette. A könyv alaposabb és részletesebb az eddigiéknél, megismertet bennünket a nehézségekkel is, nemcsak az egzotikumokat, a nevezetességeket veszi észre. Beszél arról, hogy mekkora erőfeszítésbe került, míg a gyarmati háború rossz tapasztalataira alapuló idegenkedés szivélyes, egész életre szóló barátsággá vált, s hogy mennyi nehézséget kellett leküzdeni, míg jelentkezett a segítőkészség eredménye egy-egy felépült kórház vagy gyógyultán távozó beteg személyében. A könyv sokat ölel magába /közül tiz eredeti népmesét is/, de feladatával sikeresen birkózik meg.

II. NAPJAINK TÖRTÉNELME - NAPJAINK POLITIKÁJA

Indokína a II. világháború befejezése óta változatlanul a figyelem középpontjában áll. A japán hódítók kiűzése után megalakult Vietnam demokratikus kormánya. A francia imperialisták azonban háborút indítottak a hazafiak ellen. A vietnami nép hét évig tartó hősi küzdelemben kergette el földjéről az idegen betolakodókat. A harcnak azonban nem lett vége. Elődeik helyét az amerikaiak foglalták el s már hosszú évek óta megint szabadságharc folyik az ország függetlenségéért.

Forgassuk le visszafelé a történelem lapjait: kezdjük az aktuális események ismertetésével és fokozatosan visszafelé haladva gombolyítsuk fel az elszánt küzdelem történetét, hogy indítékait, okait jól megérthessük. A téma aktualitására való tekintettel befejezésül néhány friss folyóiratcikkre szeretnénk felhívni a figyelmet, amelyek tájékozódásunkat elősegíthetik.

910 BURCHETT, Wilfred: Dzsungelháboru Dél-Vietnamban. Bp. 1965,
B96 Kossuth K. 356

A szerzőt mi is jól ismerhetjük. Képeslapok hasábjain már többször találkozhattunk a nevével. Ennek a könyvnek a részletei magyarul először folytatásokban láttak napvilágot. Az ausztrál származásu újságíró éveket töltött a dzsungelben, a Felszabadítási Front egy-ségeinél, alaposan ismeri a vietnami helyzetet. Élményszerű írá-sából személyes ismerősükké válnak a partizánok és családtagjaik, a harcoló vietnami nép s nemcsak megértjük, hanem át is érezzük harcuk értelmét, célját, hősi kitartásuk jelentőségét.

910 BURCHETT, Wilfred: Titkos háboru. Bp. 1963, Kossuth K. 256 l.
B96

Ugyanannak a szerzőnek egy korábbi könyve, amelyben jól foglalja össze a vietnami és laoszi események hátterét, jelentőségét. Burchett a franciák "szennyes háboruját" is szemmel kísérte, ez a műve pedig már egy újabb "szennyes háboru" kibontakozásának raj-za. Burchett könyve bemutatja és részletesen elemzi a Felszadi-tási Front munkáját, megvilágítja a laoszi események okait és ki-menetelét.

327
F57

FIGUERES, Leo: Szabad Vietnam. Bp. 1951, Szikra. 159 l.

A francia imperialisták ellen folytatott harcról szól ez a könyv. A szerző francia, aki maga is felháborodottan ítélte el a gyarmati háborút. A könyv szemléletesen írja le a felszabadító harcot, s a harc módszereit és taktikáját. A könyv tanulságai most válnak kézzelfoghatóvá, az amerikai agresszió idején: ezt a népet semmiféle agresszió nem győzheti le.

950
I58

Az indokinai események 1940-54. Bp. 1954, Szikra. 141 l.

Ez a könyv praktikus napló: a vietnami és laoszi nép történetét meséli el a franciák felett aratott győzelem, a VDK kikiáltásának idejéig. A dátumszerű szerkesztés sok tanulsággal szolgál. Mindenekelőtt tanubizonyosság az Egyesült Államok és Franciaország agresszív lépései mellett, másrészt megfelelően érzékelteti a hazafiak harcának alakulását, fejlődését, erősödését, utjukat a győzelemig.

A "Világeseemények dióhéjban" sorozát többször is foglalkozott a dél-vietnami helyzettel. A idei számok közül a következőket érdemes elolvasni:

- 1965/1.sz. Csődben az amerikai politika Dél-Vietnamban. /Felsorolja az amerikai hadvezetés főbb tévedéseit, beszámol a déli lakosság "közömbösségének" okairól, a harc kilátástalanságáról./
- 1965/3.sz. Dél-Vietnam katonai szemmel. /Miért nem biztosítja a nyolcszoros-tízszeres amerikai katonai fölény a győzelmet? Mi az oka a dezertálások gyors növekedésének? Miért nem vált be a "stratégiai falvak" elmélete? Az érdekes kérdésekre választ adó cikk végén a VDK elleni agresszió krónikáját is megtalálhatjuk./
- 1965/6.sz. Dél-Vietnam a monszun küszöbén. /Az esős időszak új feltételeket teremt a partizánok harcához. A cikk elemzi a gerillaharc fő szakaszait. Három térképen láthajuk, hogyan alakultak az erőviszonyok 1950-ben, 1963-ban és az idén./

Külpolitikai folyóirataink közül a Magyarország c. hetilap gyakran közöl elemzéseket a vietnami háborúról. Felsoroljuk azokat a cikkeket, amelyek különösen megérdemlik az érdeklődést.

A genfi aktacsomó /Vietnam egy évtized után; Az egyezmény megszegése;
A SEATO születése./ 1964/25.sz.

Tábornokok a körhintán /Puccs-történelem;"Gaulleisták" és "amerikaiak";
Az amerikai elnökválasztás hatása./ 1964/32.sz.

Tízezer célu puskák /Hegyi törzsek Saigon ellen; Őserdei automaták./
1964/32.sz.

Az első puccs története /Öt világrész száz lapjából./ 1964/35.sz.

Világvége hangulat /A Taylor-terv; Johnson elsőszámu gondja; A züllés
mechanizmusa./ 1964/45.sz.

Háboru és "segélypolitika" /A megtévesztő altruizmus; A segélyek ára;/
1965/16.sz.

Amerikaiak a hordóban. /Quat bukása? Ázsiai "lehülés";/ 1965/25.sz.

"Trigger-happy"? /A Johnson-kormányzat első fél éve; A vietnami mérleg;
A létráról csak leesni lehet./ 1965/28.sz.

Harci módszerek /Háromféle falu; Gerillák és regurálisok; A háboru jellege./
1965/29.sz.

Második szakasz? /A nagykövetsere; Ky, a kilencedik; Az amerikai visszhang./
1965/30.sz.

Johnson és Vietnam. Közvéleménykutatás. /Öt világrész száz lapjából./ 1965/32.sz.

Monoszun és valóság /A hadihelyzet elemzése; Utak és városok; Mennyi a 125
ezer? A 10:1 formula; A háboru jellege./ 1965/33.sz.

Vietnam - Európából /Nyugat-európai tükörkép; Általános elszigetelődés; Ame-
rikai pszichológia./ 1965/34.sz.

Az aranytojásokat tojó háboru /Öt világrész száz lapjából./ 1965/37.sz.

Johnson, Miller, lelkiismeret /Diákvélemény a Stanford-egyetemről; Éjszakai
vendég a pagodában; Az írónak nem kell a meg-
hívás./ 1965/40.sz.

Érdeklődőbb olvasók a Nemzetközi Szemle cikkeit is áttanulmányozhatják:

CARRITT, Bill: A vietnami események háttere.
= Nemzetközi Szemle, 1965/9.sz. 1.1.

LOKSIN, G. A.: A dél-vietnami nemzeti felszabadító mozgalom jellege.
= Nemzetközi Szemle, 1965/6.sz. 18. 1.

A politikai események megértésénél jól felhasználható segédkönyvek:

Nemzetközi almanach. 1960. Bp. 1960, Kossuth K. 1243 l.

Nemzetközi almanach. 1962, pótkötet. Bp. Kossuth K. 307 l.

Ujságolvasók évkönyve. Bp. 1965, Kossuth K. 335 l.

III. SZÉPIRODALOM

A vietnami irodalom legszebb alkotásai közül alig ismerünk egyet-kettőt. Az itt található művek korántsem tükrözik a vietnami irodalom egészét, de némi fogalmat adnak természetéről, nemzeti sajátosságairól.

390 Az arany teknősbéka. Vietnami népmesék. /felnőtteknek./ Bp. 1956,
A77 Uj Magyar K. 93 l.

Vietnam irodalmának ismertetését kezdhethetnénk-e mással, mint a nép kollektív alkotásaival? E kis kötetbe foglalt mesék felvillantják előttünk a távoli vietnami nép életét, tanúságot tesznek gazdag képzeletéről, szenvedélyes érzelmeiről, számot adnak bátorságáról, megőrizték optimista világszemléletét, derüs bölcsességét. E mesék visszatérő motívuma az ember harca az elemekkel, de felismerjük bennük a társadalmi háttérrel is: a nép küzdelmeit, nyomorgását, a jólét utáni vágyát. A jó és a rossz viszályából a jó kerül ki győztesen, az igazság a szegény ember oldalára áll. - E mesékben öltött testet, amit a vietnami nép régi életében nem érhetett el. - Népmeséket az utleírásokban is olvashattunk, ez a válogatás minden előzőnél teljesebb.

- N72 NGUYEN-Ngoc: Nup, a hegyek hőse. Bp. 1959, Kossuth K. 255 l.
/Tarka könyvek./

A regény a franciákkal vívott függetlenségi háboru idején játszódik, hőse élő személy, igazi hős. A szerző ismerte, együtt harcolt vele faluja szabadságáért. A regény a közelmúlt eseményeit meséli el, közvetlen, de művészi hangnemben. Regénye háborus krónikának is beillik, a nép küzdelmének hű tükre. A vietnami olvasóknál nagy sikert aratott, 1955-ben az Irodalmi és Művészeti Társaság nagydíját nyerte el.

- N72 NGUYEN, Cong Hoan: A tiszteletreméltó megyefőnök papucsja. Elbeszélések.
Bp. 1963, Európa. 181 l.

A vietnami irodalom egyes kiemelkedő alkotásai az egyetemes világirodalmat is gazdagítják. Nguyen Cong Hoan nyugaton is feltűnést keltett. Hoan a modern vietnami irodalom atyja és ma is élő legnagyobb mestere. Novelláiban mesteri vonásokkal, olykor egy-egy villanással hozza közel olvasóihoz a két világháboru közötti Vietnámot, pellengérré állítva a mandarinok világát, a hivatali bürokrácia, a korrump gyarmati kapitalizmus fonákságait. Naturalizmus nélkül, szellemesen, kevés szóval is sokat mondóan, csattanósan ábrázolja a harmincas évek Vietnámát.

V93 A víz meg a hal. Vietnami költők antológiája. Bp. 1956, Uj Magyar K.
71 l.

Megragadó dokumentum ez a kis kötet, mely az élő vietnami költők műveit mutatja be. Mint egységes, hősi gárda, úgy vonulnak fel előttünk ezek a költők. Hősök a szó szoros értelmében: harcoltak fegyverrel is a kezükben a sok évig tartó ellenállási küzdelemben, de ugyanakkor a tollat is forgatták. Buzdították az egész népet a küzdelemre és lelkesítik továbbra is az ország felépítésére, a kettészakított Vietnam egyesítésére. A nép és a hazaszeretet izzik ezekben a versekben neves költészetté, melynek erejét, szépségét kiváló műfordítóink tolmácsolásában ismerhetjük meg.

A Nagyvilág c. folyóirat foglalkozik külföldi irodalom közlésével. Akit mélyebben érdekel a vietnami szépirodalom, a következő műveket találhatja meg:

Che La Vien: Hajnali szerelmes ének. Vers.
= Nagyvilág, 1962/7.sz. 993 l.

Ho Si Minh: Börtönnapló. Részletek. 12 kis vers, amelyek 1942 májusától 1943 szeptemberéig íródtak.
= Nagyvilág, 1961/1.sz. 25 l.

Nguyen-Ngoc: Megjön az ideje. Elbeszélés.

= Nv. 1958/8.sz. 1169 l.

Nguyen-Ngoc: A hugom. Elbeszélés.

= Nv. 1964/6.sz. 876 l.

Nam Cao: Az öreg Hac. Elbeszélés.

= Nv. 1963/12.sz. 1797 l.

Vietnami lira. Dalok északról.

= Nv. 1965/7.sz. 1010.l.

/To Huu: Vietnam leánya,
Te Hanh: Szülőfalum folyója,
Che Lan Vien: Holnap,
Névtelen dalok délről./

